

مدرسه عیار
AyarSchool

فصل ۲۲

تقاضای کل و عرضه‌ی کل

تابستان ۱۴۰۲

مقدمه

۱

تقاضای کل (AD)

۲

عرضه‌ی کل (AS)

۳

سه نظریه در مورد شییب منحنی عرضه‌ی کل

۴

منحنی عرضه‌ی کل کوتاه‌مدت و بلندمدت

نتیجه‌گیری و خلاصه

۵

۶

در این درس با این پرسش‌ها مواجهیم:

۱ نوسانات اقتصادی چه هستند و چه ویژگی‌هایی دارند؟

۲ مدل عرضه و تقاضای کل چگونه نوسانات اقتصادی را توضیح می‌دهد؟

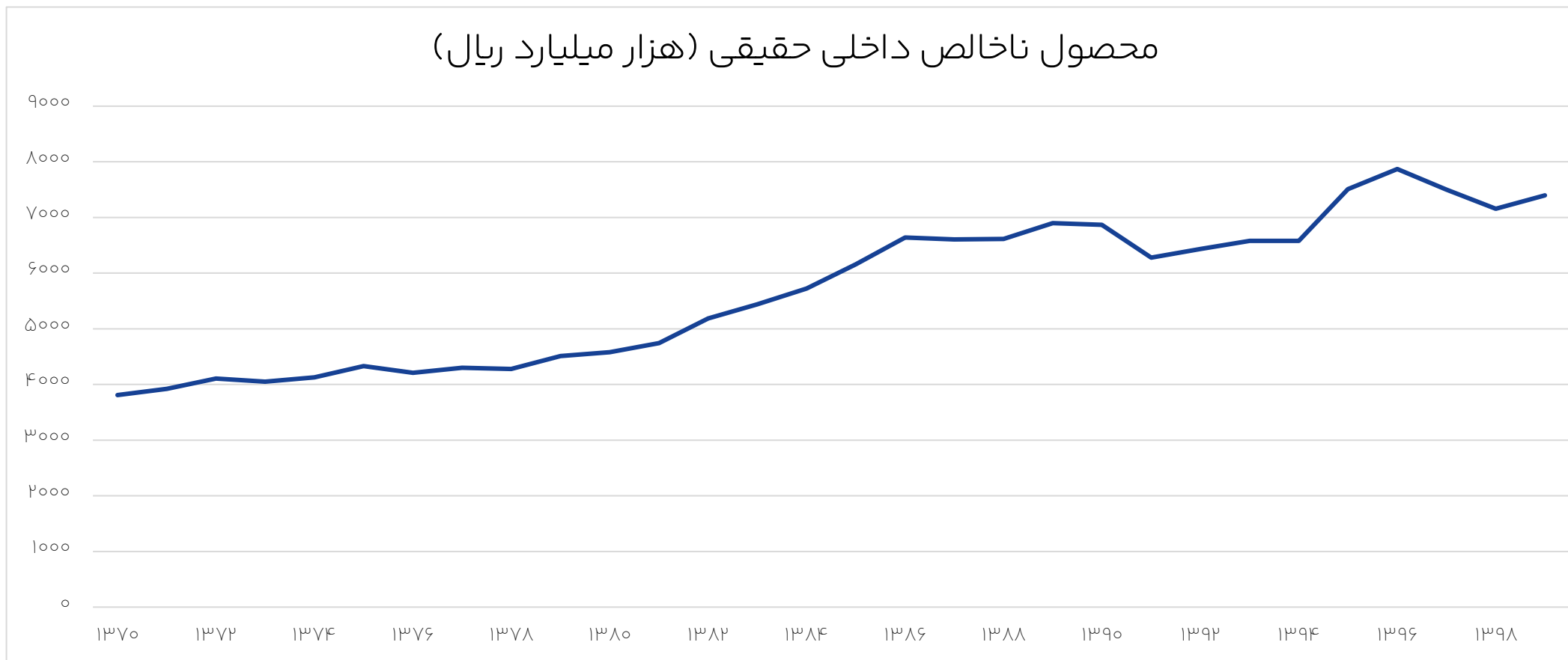
۳ چرا شیب منحنی تقاضای کل نزولی است؟

۴ شیب منحنی عرضه‌ی کل در کوتاه‌مدت و بلندمدت چگونه است؟

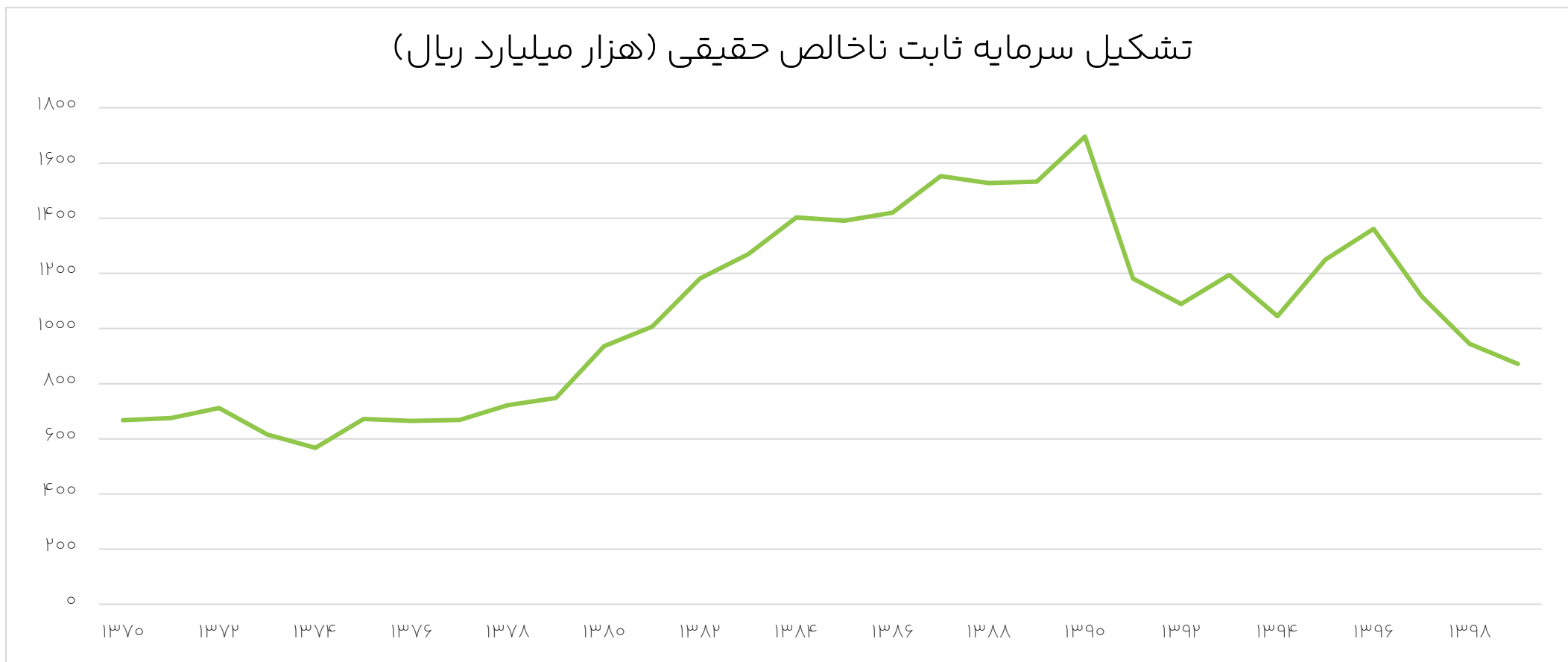
۵ چه چیزی باعث انتقال منحنی‌های عرضه‌ی کل می‌شود؟

- تولید ناخالص داخلی حقیقی در بلندمدت رشد سالانه حدود ۲ درصدی دارد.
- تولید ناخالص حقیقی در کوتاه‌مدت حول روند خود در نوسان است.
- دوره‌ای که در آن درآمدها کاهش و بیکاری افزایش یابد را دوره‌ی رکود می‌نامیم.
- چنانچه کاهش درآمد و افزایش بیکاری بسیار زیاد باشد، آن را بحران اقتصادی می‌نامیم.

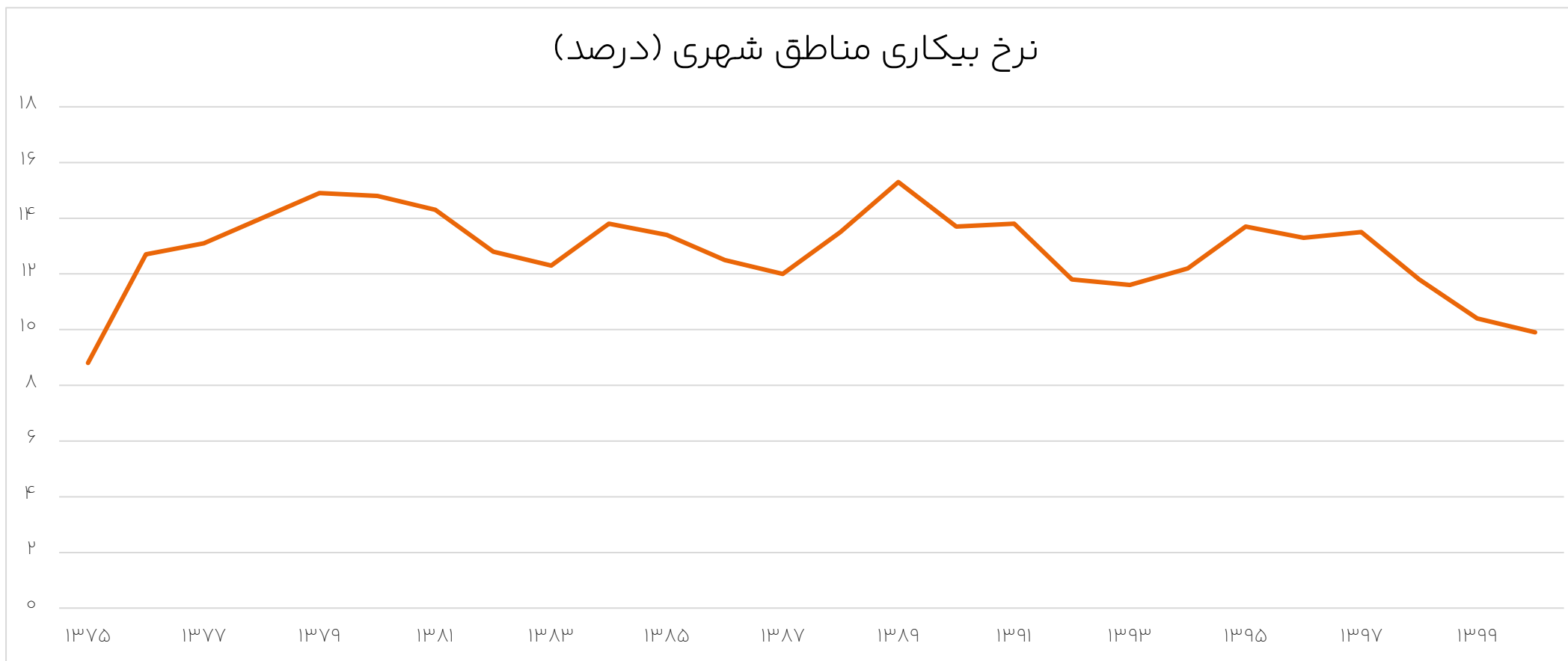
اصل نخست: نوسانات اقتصادی نامنظم و پیش‌بینی‌ناپذیرند.

اصل دوم: بیشتر متغیرهای کلان اقتصادی با یکدیگر تغییر می‌کنند.

اصل سوم: با کاهش تولید، نرخ بیکاری افزایش می‌یابد.

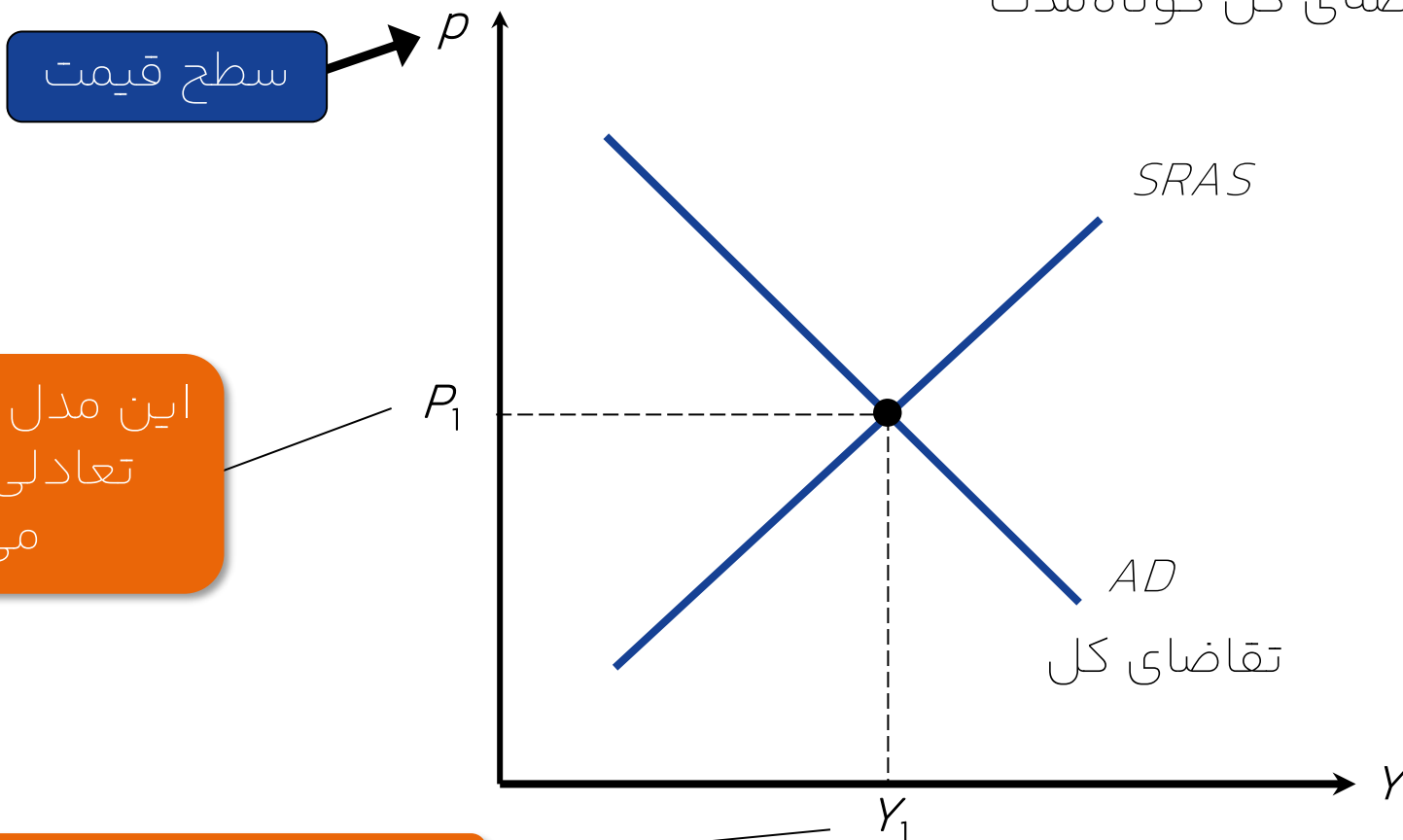
اقتصاد کلاسیک

- دوگانگی کلاسیک‌ها، تفکیک متغیرها به دو گروه:
 - حقیقی – اندازه‌گیری مقادیر، قیمت‌های نسبی
 - اسمی – بر حسب پول اندازه‌گیری می‌شوند
- خنثی بودن پول: تغییر در عرضه‌ی پول تنها متغیرهای اسمی را تغییر می‌دهد و بر متغیرهای حقیقی اثری ندارد.

نظریه‌ی کلاسیک

- جهان را در بلندمدت توصیف می‌کند و نه کوتاه‌مدت.
- در کوتاه‌مدت:
 - تغییرات در متغیرهای اسمی (مانند عرضه‌ی پول یا قیمت) می‌توانند بر متغیرهای حقیقی (مانند تولید کل و نرخ بیکاری) اثرگذار باشند.
 - استفاده از یک مدل جدید

عرضه‌ی کل کوتاه‌مدت

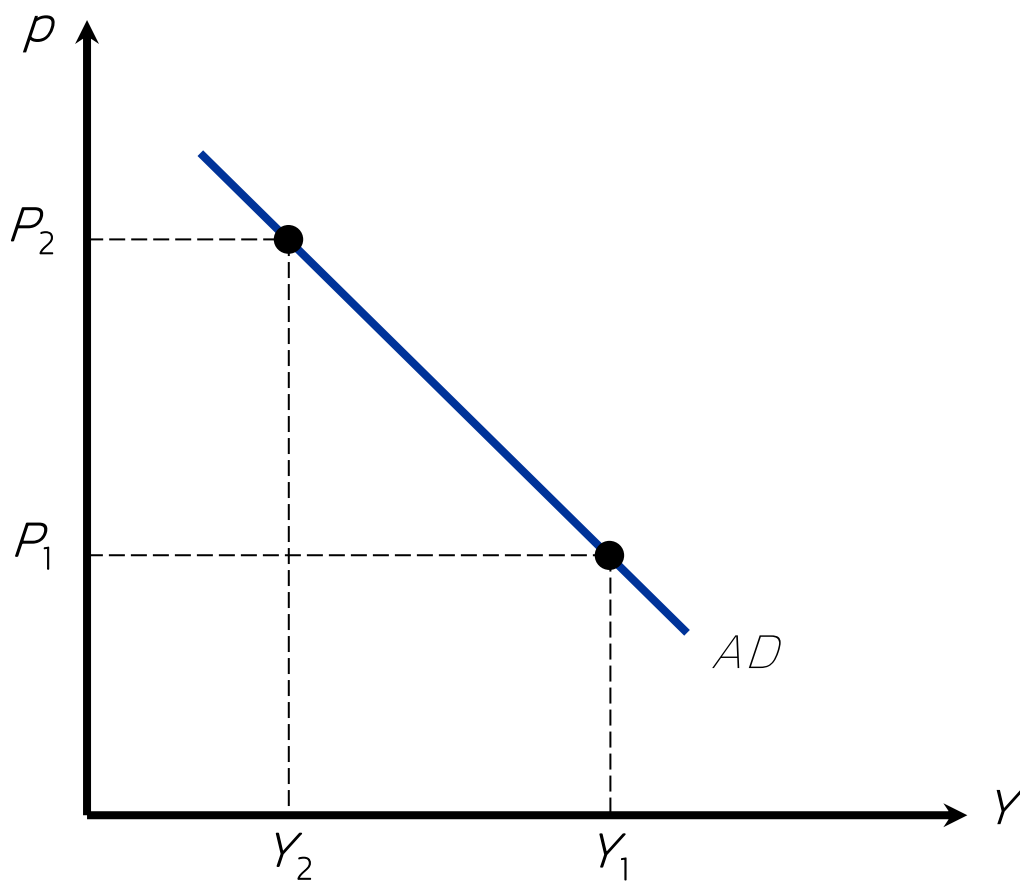
این مدل سطح قیمت تعادلی را تعیین می‌کند

تولید تعادلی (GDP حقیقی)

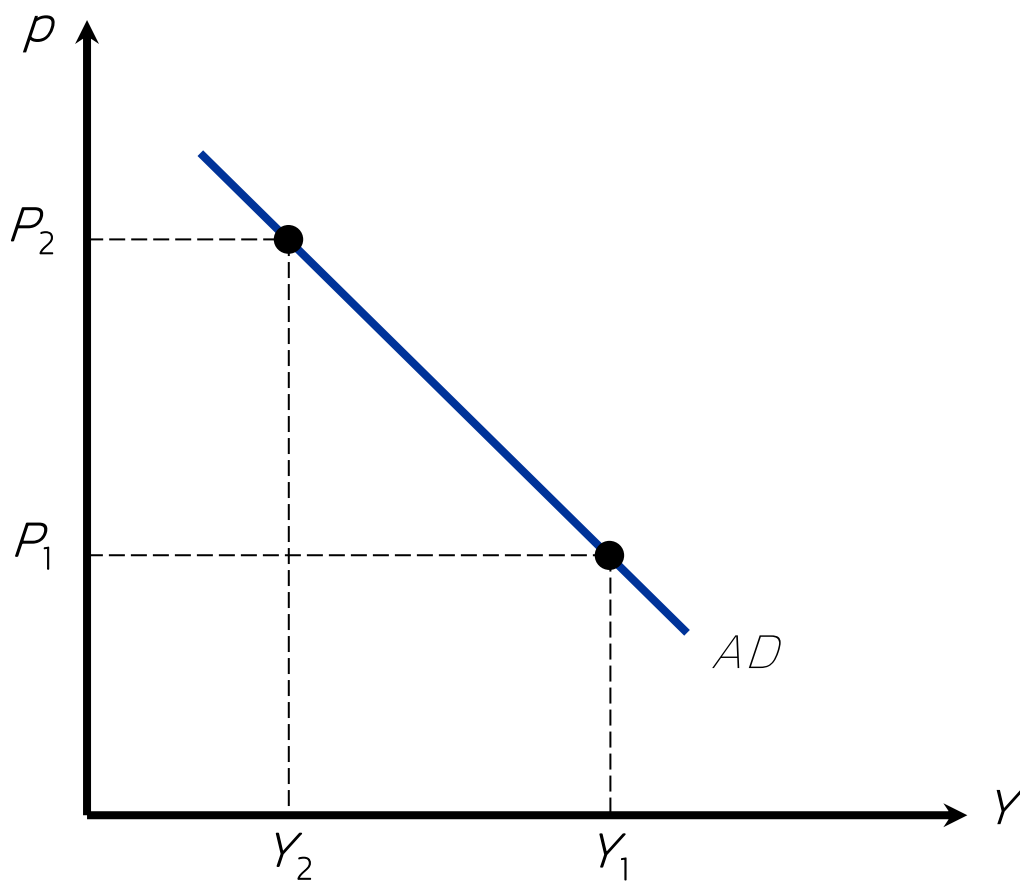
GDP حقیقی،
مقدار تولید

تقاضای کل (AD)

- منحنی تقاضای کل (AD) مقدار تمام کالاها و خدمات تقاضاشده در اقتصاد را در هر سطح معینی از قیمت نشان می‌دهد.

$$Y = C + I + G + NX$$

- فرض کنید مخارج دولتی (G) ثابت است.
- برای درک شیب نزولی منحنی تقاضای کل، باید تاثیر سطح قیمت‌ها را بر مقدار تقاضای کالاها و خدمات از سوی سه بخش مصرف، سرمایه‌گذاری و خالص صادرات بررسی کنیم.

- فرض کنید سطح قیمت‌ها کاهش می‌یابد:
 - افزایش ارزش حقیقی پول
 - مصرف‌کنندگان احساس می‌کنند نسبت به گذشته ثروتمندتر شده‌اند.
 - افزایش در مخارج مصرف‌کنندگان (C)
 - افزایش تقاضای کالاها و خدمات

- فرض کنید سطح قیمت‌ها کاهش می‌یابد:
 - خرید کالاها و خدمات به پول کمتری نیاز دارد و مردم با پول اضافی خود اوراق قرضه و سایر دارایی‌ها را خریداری می‌کنند.
 - کاهش نرخ بهره
 - افزایش مخارج سرمایه‌گذاری (I)
 - افزایش تقاضای کالاها و خدمات

• فرض کنید سطح قیمت‌ها کاهش می‌یابد:

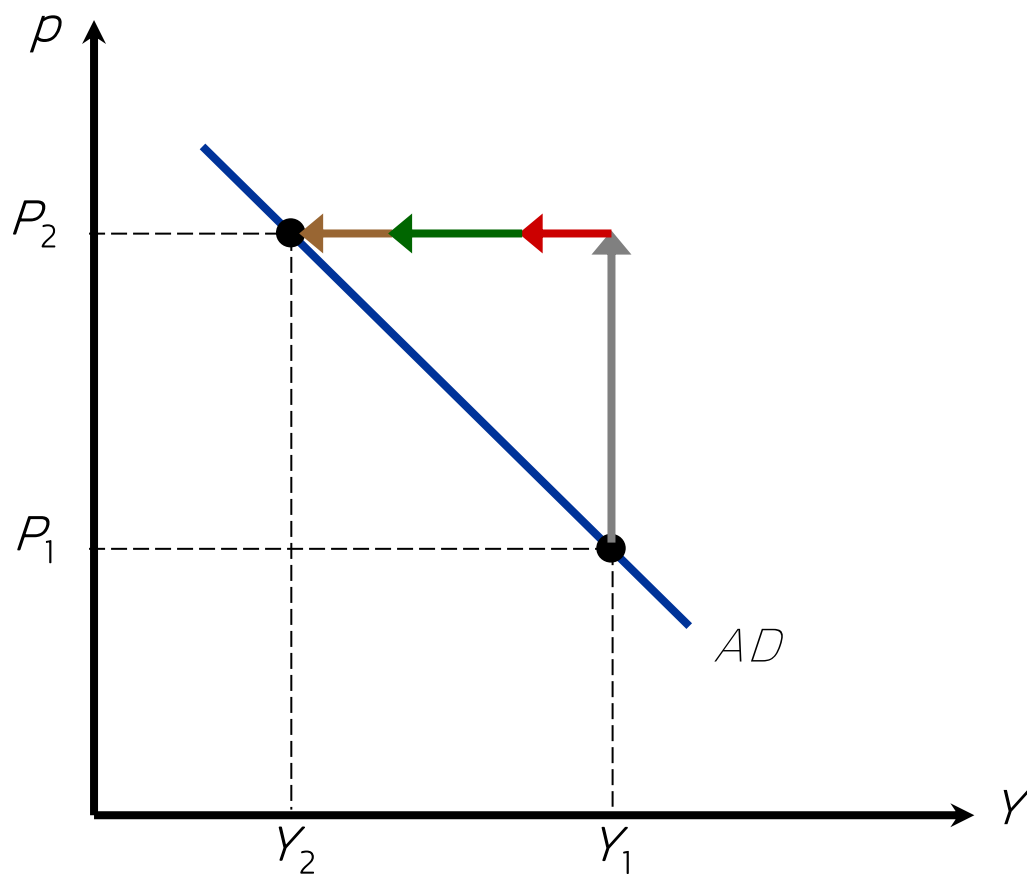
- کاهش نرخ بهره
- کاهش ارزش پول داخلی نسبت به سایر ارزها
- افزایش صادرات و کاهش واردات کالاها و خدمات (NX)
- افزایش تقاضای کالاها و خدمات

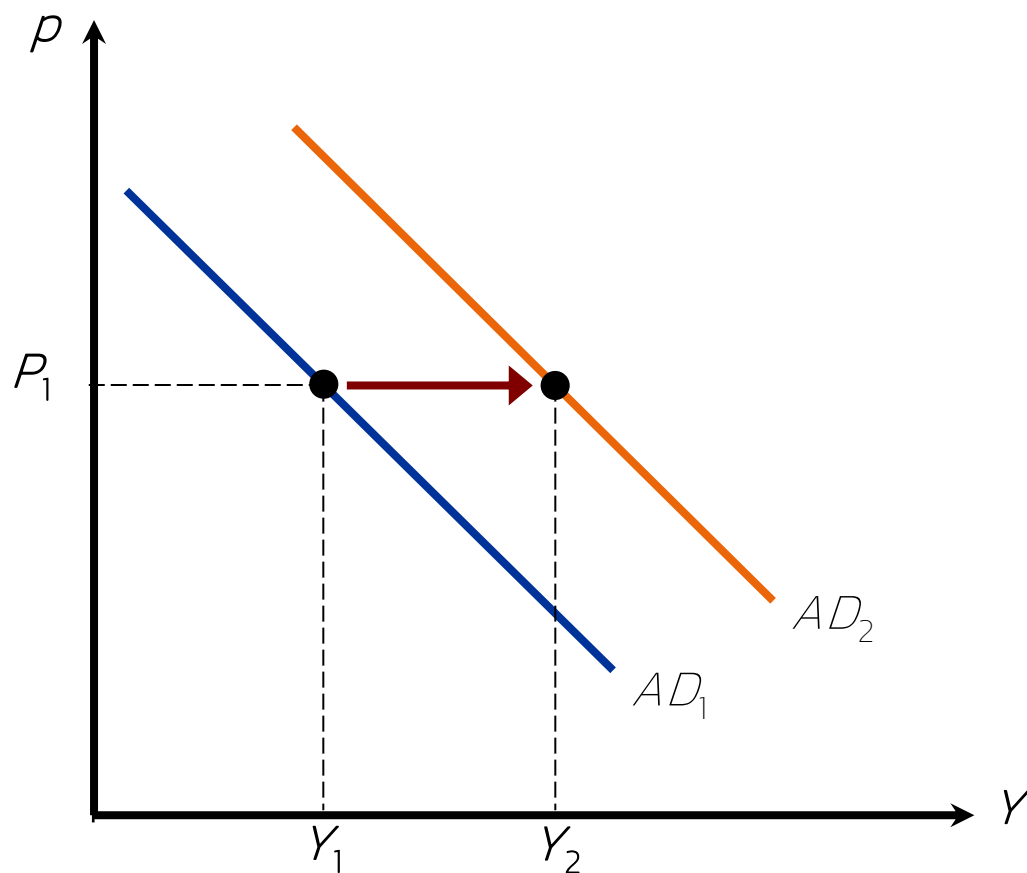

- افزایش سطح قیمت‌ها، مقدار کالاها و خدمات تقاضاشده را کاهش می‌دهد

زیرا:

- اثر ثروتی (سقوط C)
- اثر نرخ بهره (سقوط I)
- اثر نرخ برابری ارز (سقوط NX)

- هر عاملی که موجب تغییر در C ، I ، G یا NX باشد - بجز تغییر در قیمت‌ها - منحنی AD را جابه‌جا می‌کند.
- مثال: رونق بازار سهام باعث می‌شود خانوارها احساس ثروتمندی کنند، C افزایش یابد و منحنی AD به سمت راست منتقل شود.

- تغییرات در مصرف (C)
 - رونق / سقوط بازار سهام
 - ترجیحات مربوط به بده‌بستان مصرف / پس‌انداز
 - افزایش / کاهش مالیات
- تغییرات در سرمایه‌گذاری (I)
 - نرخ بهره و انتظارات: خوش‌بینی / بدبینی
 - سیاست‌های پولی
 - مشوق‌های مالیاتی سرمایه‌گذاری

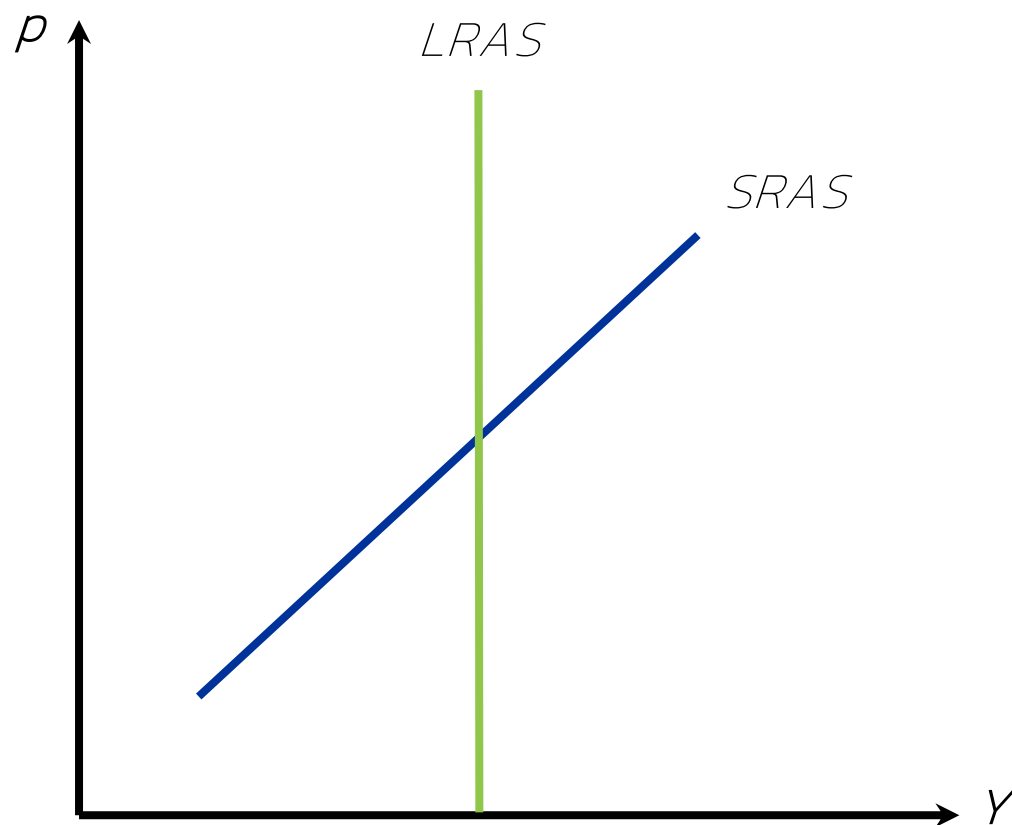
- تغییرات در مخارج دولتی (G)
 - مخارج برای دفاع ملی
 - مخارج عمرانی مانند جاده‌سازی و ساخت پل
- تغییرات در خالص صادرات (NX)
 - رونق / رکود در کشورهای که صادرات کشور را خریداری می‌کنند.
 - افزایش / کاهش ارزش پول ناشی از سفته‌بازی بین‌المللی در بازار ارز

- در هر یک از سناریوهای زیر برای منحنی تقاضای کل چه اتفاقی می‌افتد؟
 - مشوق مالیاتی سرمایه‌گذاری ده‌ساله منقضي می‌شود.
 - نرخ ارز کاهش می‌یابد.
 - کاهش قیمت‌ها ارزش واقعی ثروت مصرف‌کنندگان را افزایش می‌دهد.
 - دولت مالیات بر فروش را با مالیات‌های جدید بر بهره، سود سهام و سود سرمایه جایگزین می‌کند.

- اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری ده ساله منقضی می‌شود.
 - کاهش سرمایه‌گذاری، منحنی AD به چپ منتقل می‌شود.
- نرخ ارز داخلی کاهش می‌یابد.
 - خالص صادرات افزایش می‌یابد، منحنی AD به سمت راست منتقل می‌شود.
- کاهش سطح قیمت‌ها ارزش حقیقی ثروت مصرف‌کنندگان را افزایش می‌دهد.
 - حرکت روی منحنی تقاضای کل به سمت پایین (اثر ثروتی).
- دولت مالیات بر فروش را با مالیات‌های جدید بر بهره، سود سهام و سود سرمایه جایگزین می‌کند.
 - مصرف (C) افزایش می‌یابد، منحنی AD به راست منتقل می‌شود.

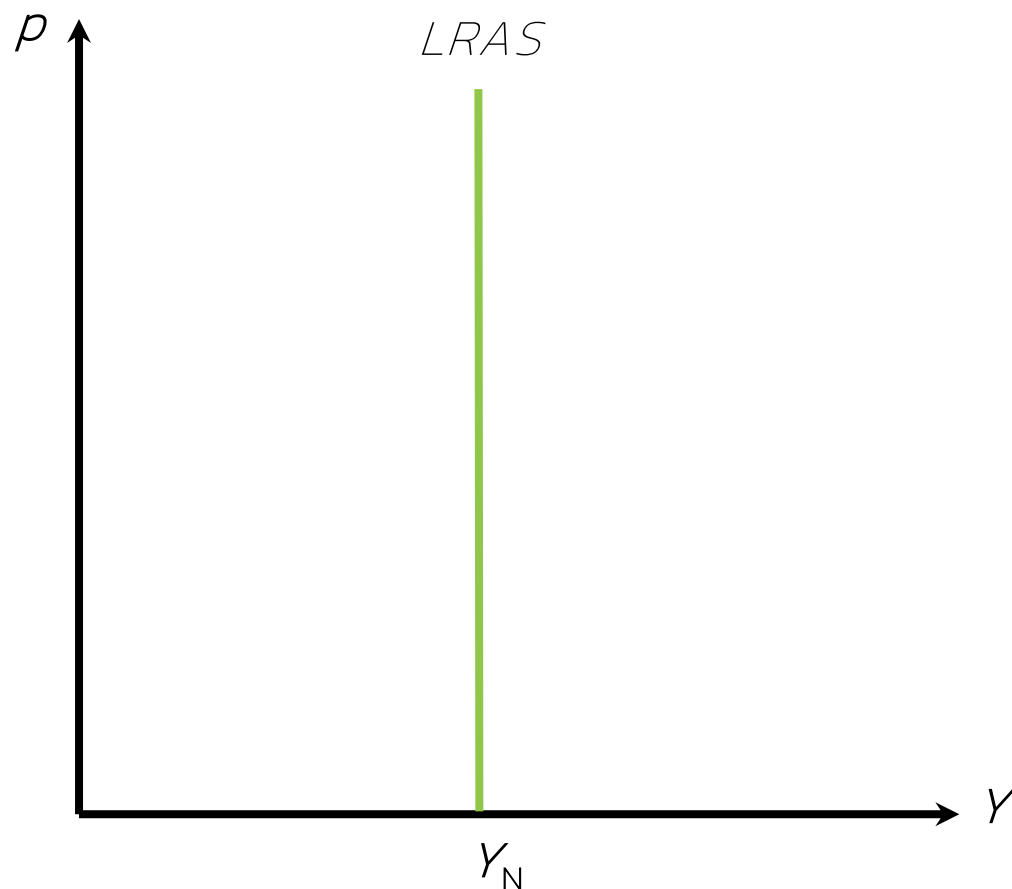
عرضه‌ی کل (AS)

۳

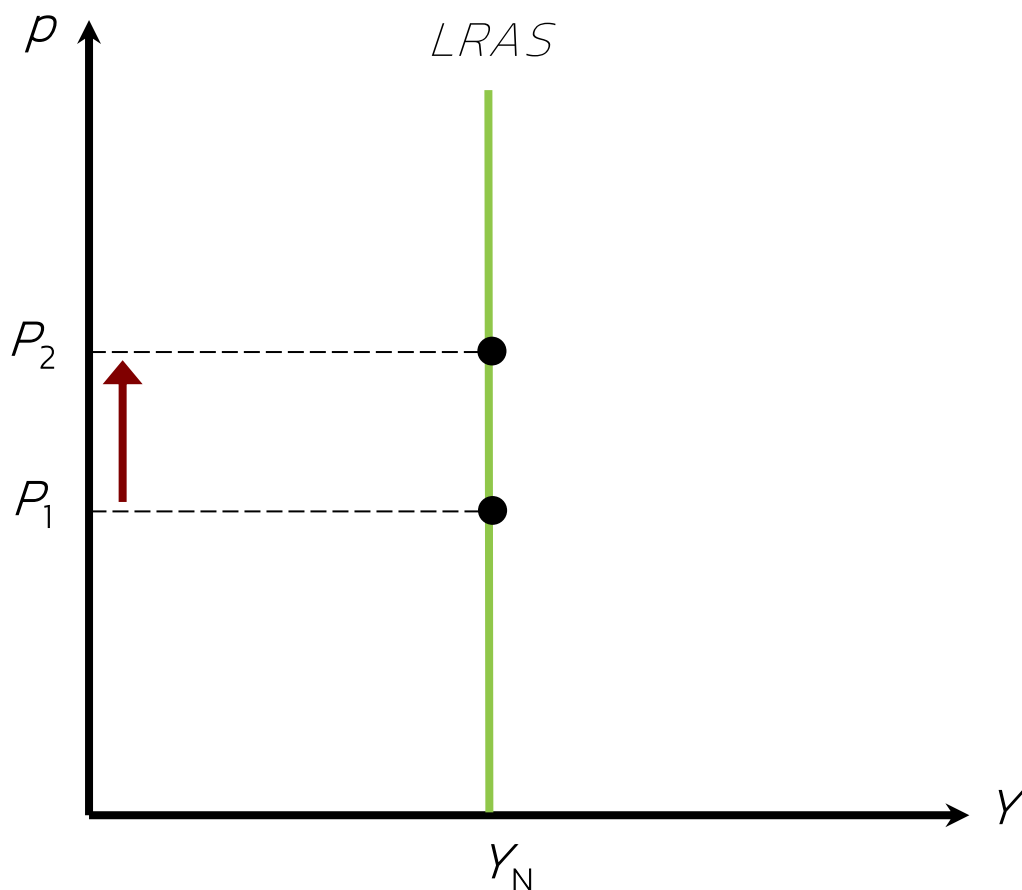

- منحنی عرضه‌ی کل (AS) نشان‌دهنده مقدار کل کالاها و خدماتی است که بنگاه‌ها در هر سطح معینی از قیمت حاضر به تولید و فروش هستند.

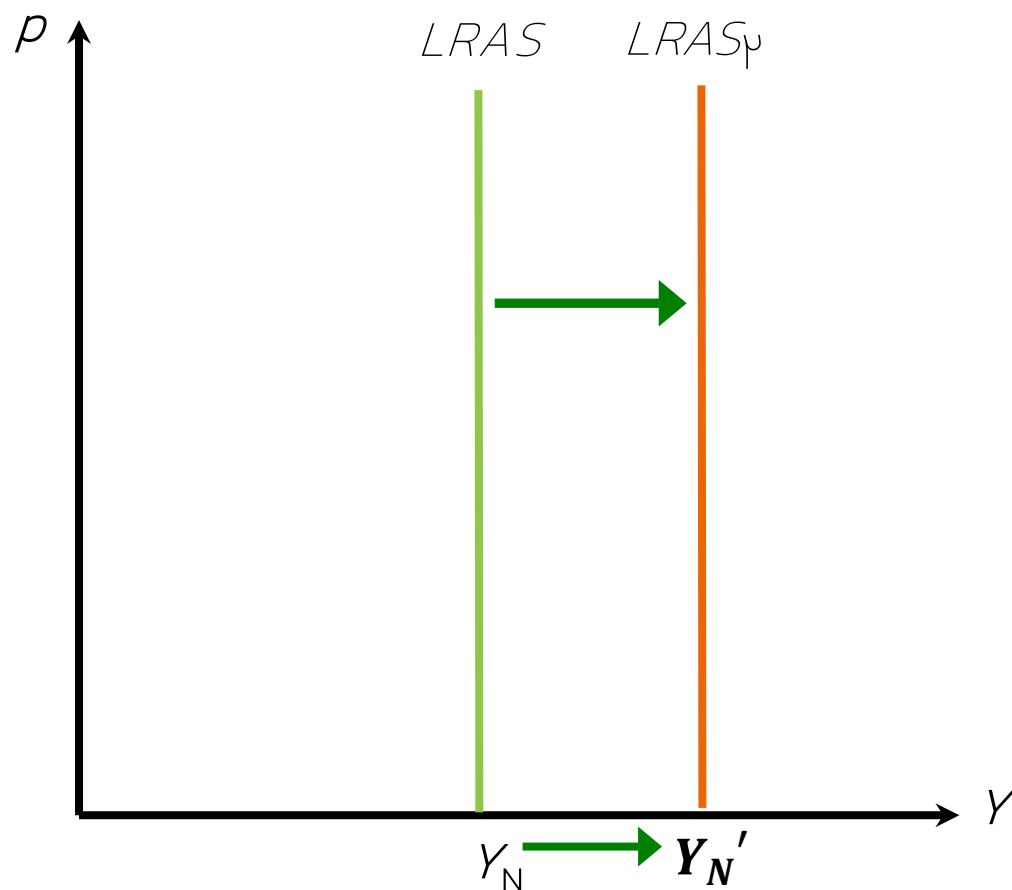
- منحنی AS
 - شیب صعودی در کوتاه‌مدت
 - عمودی در بلندمدت

- نرخ طبیعی تولید (Y_N) سطحی از تولید در اقتصاد است که زمانی که بیکاری در نرخ طبیعی خود باشد، تولید می‌شود.
- این سطح از تولید را **تولید بالقوه** یا **تولید در اشتغال کامل** می‌نامیم.

- Y_N توسط نیروی کار، سرمایه، منابع طبیعی اقتصاد و در سطح فناوری موجود تعیین می‌شود.
- افزایش قیمت بر هیچ‌یک از آن‌ها تاثیرگذار نیست، بنابراین سطح Y_N تغییری نمی‌کند.
- (دوگانگی کلاسیک)

- در صورتی که هر یک از عوامل تعیین‌کننده Y_N تغییر کنند، LRAS منتقل می‌شود.
- مثال: پذیرفتن مهاجر، نیروی کار را افزایش می‌دهد و باعث افزایش Y_N می‌شود.

• تغییرات در سرمایه‌ی فیزیکی (K) یا سرمایه‌ی انسانی (H)

- سرمایه‌گذاری در کارخانه‌ها و تجهیزات
- افرادی که مدرک دانشگاهی می‌گیرند
- کارخانه‌هایی که توسط طوفان ویران می‌شوند

• تغییرات در نرخ طبیعی بیکاری یا نیروی کار

- مهاجرت
- کاهش باروری
- سیاست‌های دولت که نرخ طبیعی بیکاری را تغییر می‌دهد

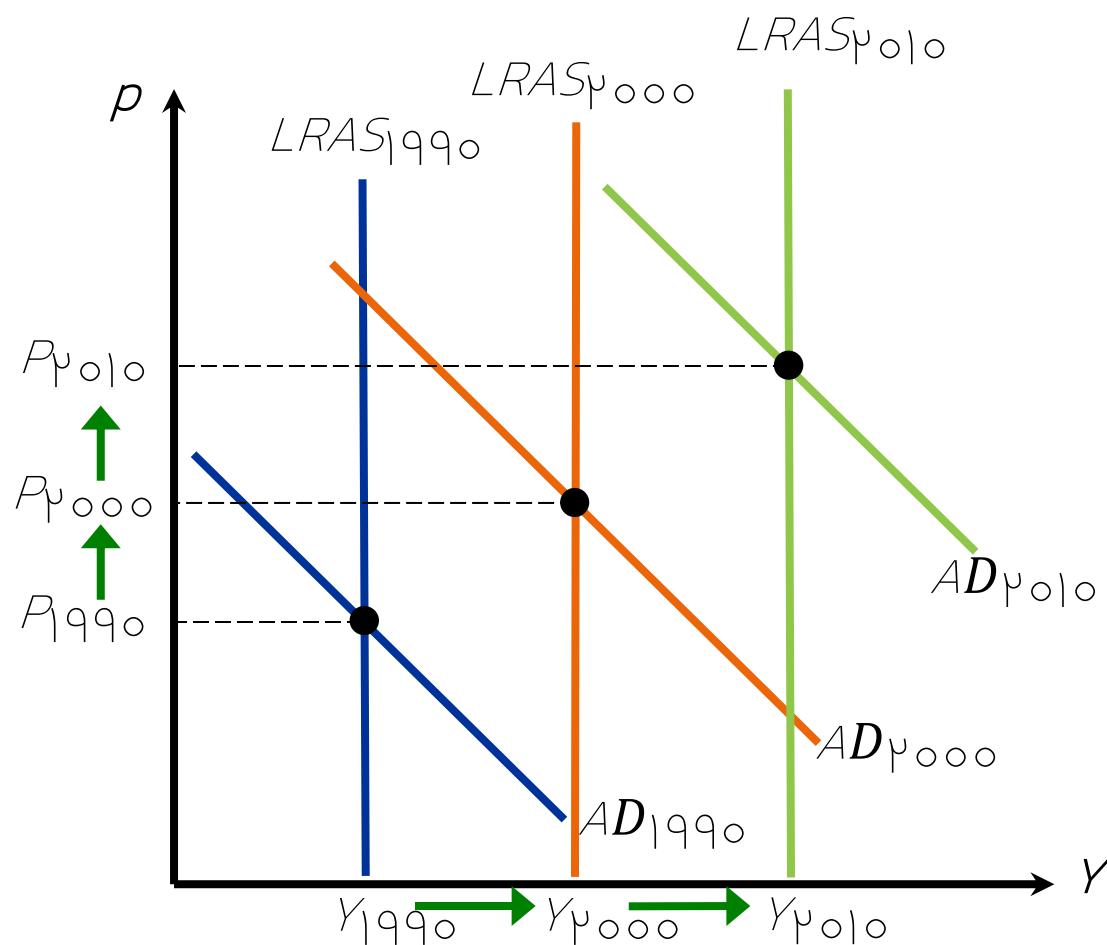

• تغییرات در منابع طبیعی

- کشف ذخایر معدنی جدید
- کاهش عرضه‌ی منابع وارداتی
- تغییر الگوهای آب و هوایی که بر تولیدات کشاورزی اثر می‌گذارد

• تغییرات در تکنولوژی

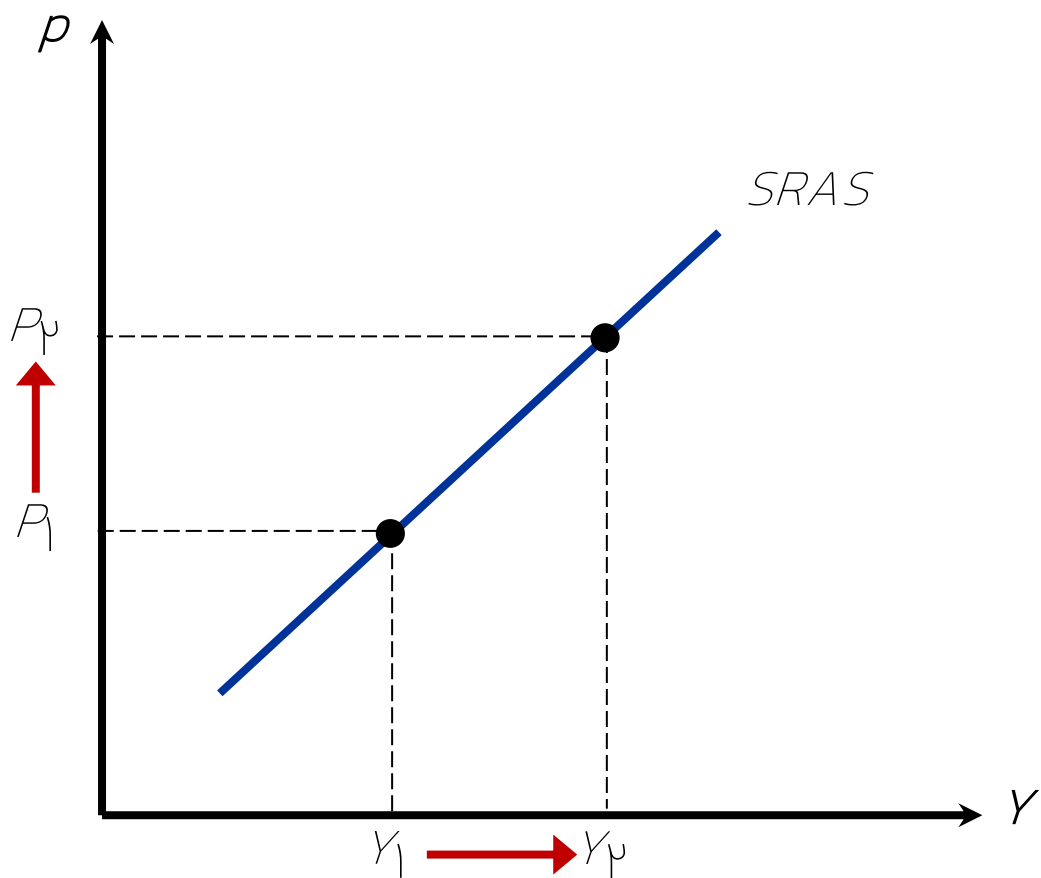
- بهبود بهره‌وری ناشی از پیشرفت تکنولوژی

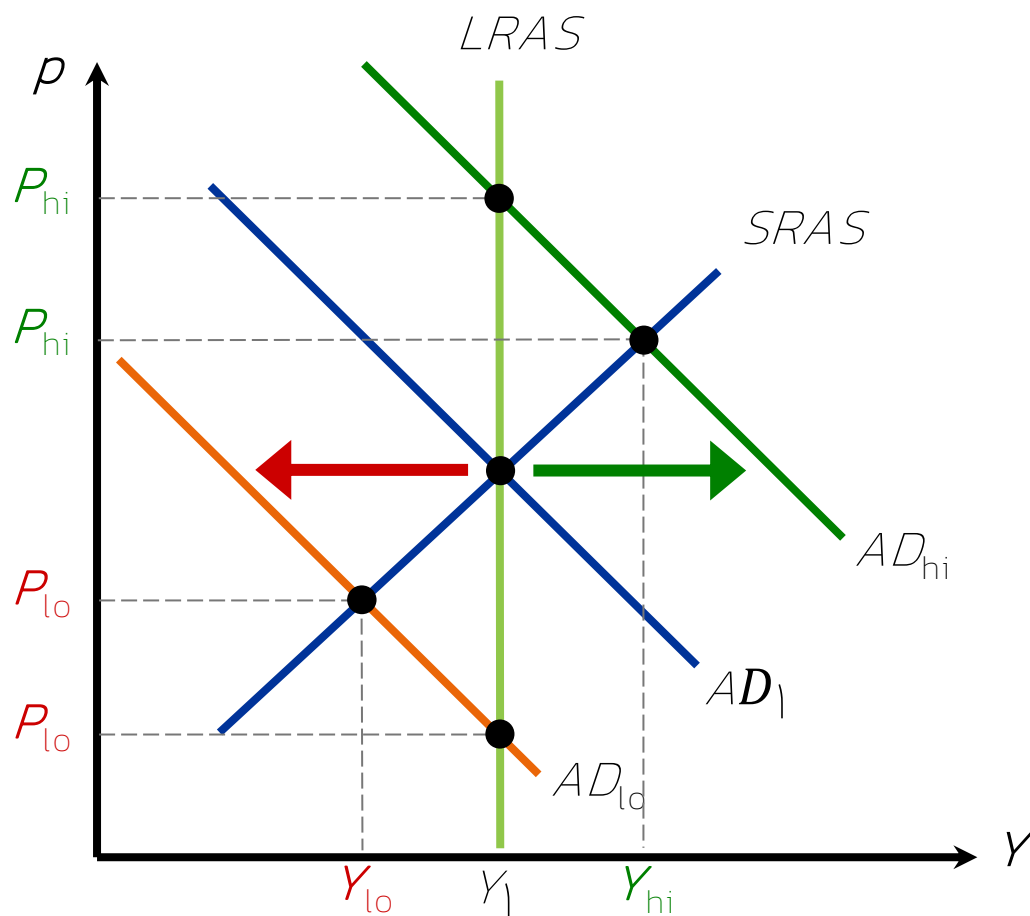
استفاده از AS و AD برای نشان دادن

تورم و رشد بلندمدت

- در بلندمدت، پیشرفت فناوری LRAS را به سمت راست منتقل می‌کند.
- رشد عرضه‌ی پول AD را به سمت راست منتقل می‌کند.
- نتیجه: تورم مداوم و رشد تولید

- منحنی SRAS شیب صعودی دارد:
 - در بازه ۱-۲ ساله، افزایش سطح قیمت‌ها، باعث افزایش تعداد کالاها و خدمات عرضه‌شده می‌شود.

- اگر AS عمودی باشد، تغییرات در AD موجب ایجاد نوسانات در تولید یا اشتغال نمی‌شود.
- اگر AS شیب صعودی داشته باشد، تغییر در AD بر تولید و اشتغال تأثیر می‌گذارد.

سه نظریه در مورد شیب منحنی عرضه‌ی کل

- نظریه‌هایی که شیب صعودی منحنی AS در کوتاه‌مدت را توضیح می‌دهند:
 - نظریه‌ی چسبندگی دستمزدها
 - نظریه‌ی چسبندگی قیمت‌ها
 - نظریه‌ی عدم آگاهی
- در هر کدام، نوعی از نقص بازار وجود دارد.

زمانی که سطح قیمت واقعی در اقتصاد از سطح قیمت انتظاری مردم انحراف پیدا کند، تولید از نرخ طبیعی خود منحرف می‌شود.

نظریه‌ی چسبندگی دستمزدها

- دستمزدهای اسمی در کوتاه‌مدت چسبنده‌اند و بسیار آهسته تعدیل می‌شوند.
- قراردادهای بلندمدت بین کارگران و بنگاه‌هایی که دستمزد اسمی ثابت را بر اساس سطح قیمت‌های انتظاری (P_E) تعیین می‌کنند.

نظریه‌ی چسبندگی دستمزدها

- اگر $P > P_E$ ،
 - درآمد بیشتر است، اما هزینه نیروی کار خیر.
 - تولید سودآورتر است، بنابراین بنگاه‌ها تولید و اشتغال را افزایش می‌دهند.

قیمت بالاتر تولید بیشتر به همراه دارد و بنابراین منحنی SRAS صعودی است.

نظریه‌ی چسبندگی قیمت‌ها

- بسیاری از قیمت‌ها در کوتاه‌مدت ثابت هستند.
 - با توجه به هزینه‌های تغییر قیمت‌ها
 - مثال: هزینه‌ی چاپ و توزیع کاتالوگ قیمت‌های جدید، صرف زمان برای تغییر برچسب قیمت کالاها

بنگاه‌ها قیمت‌های ثابت را از قبل بر اساس P_E تعیین می‌کنند.

فرض کنید دولت به طور غیرمنتظره‌ای عرضه‌ی پول را افزایش دهد:

- در بلندمدت، سطح قیمت‌ها افزایش خواهد یافت.
- در کوتاه‌مدت:

■ بنگاه‌هایی که هزینه‌ی تغییر قیمت ندارند، می‌توانند بلافاصله قیمت‌های خود را افزایش دهند.

■ بنگاه‌هایی که هزینه‌ی تغییر قیمت بالایی دارند، برای افزایش قیمت‌ها صبر می‌کنند.

■ قیمت‌های به نسبت پایین: افزایش تقاضا برای محصولات آنها

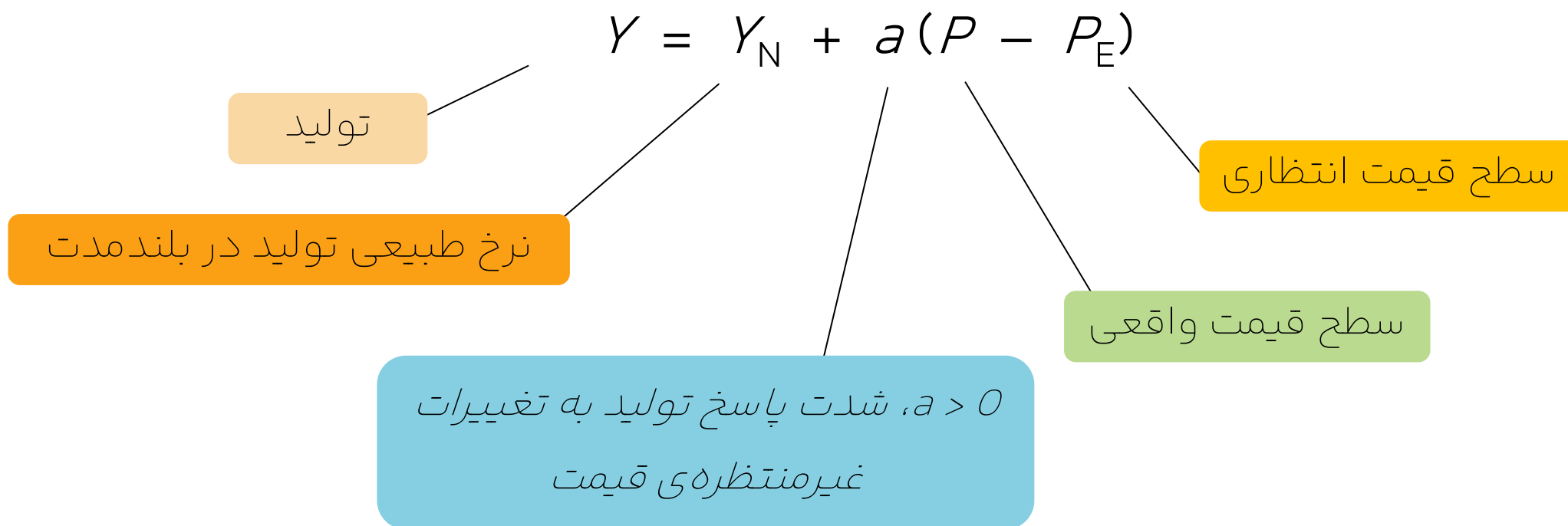
■ در نتیجه افزایش تولید و اشتغال

• قیمت بالاتر تولید بیشتر به همراه دارد و بنابراین منحنی SRAS صعودی است.

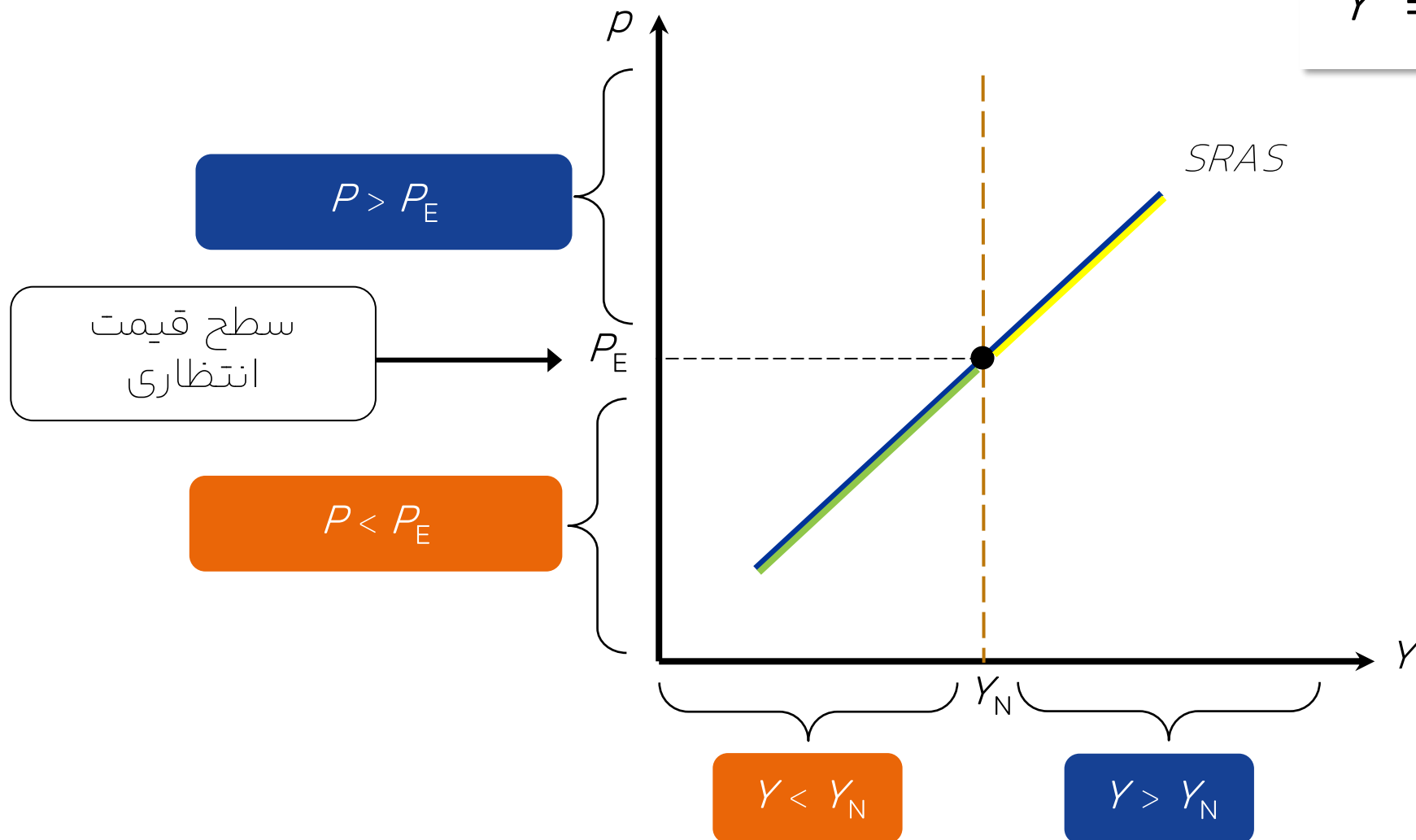
نظریه‌ی عدم آگاهی

- بنگاه‌ها ممکن است تغییرات سطح قیمت‌ها را با تغییرات نسبی محصولاتی که می‌فروشند اشتباه بگیرند.
اگر P بالاتر از P_E باشد:
- یک بنگاه قبل از اینکه متوجه شود همه‌ی قیمت‌ها در حال افزایش هستند، افزایش قیمت محصول خود را مشاهده می‌کند.
- بنگاه ممکن است بر این باور باشد که قیمت نسبی آن در حال افزایش است و تولید و اشتغال را افزایش دهد.
- قیمت بالاتر تولید بیشتر به همراه دارد و بنابراین منحنی SRAS صعودی است.

- وجه مشترک این سه نظریه:
- در هر سه نظریه، زمانی که P از P_E منحرف می‌شود، Y از Y_N منحرف می‌شود.

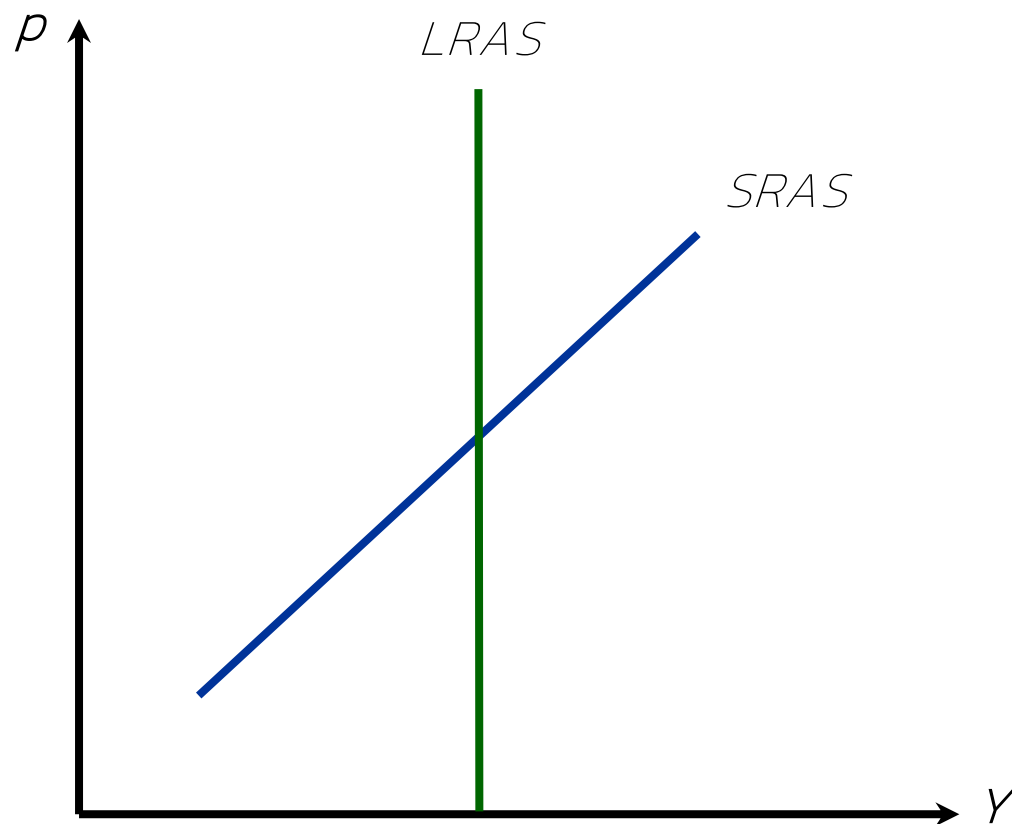
$$Y = Y_N + a(P - P_E)$$

منحنی عرضه‌ی کل
کوتاه‌مدت و بلندمدت

- نقص در این نظریه‌ها موقتی است. در طول زمان،
 - دستمزدها و قیمت‌های چسبنده، منعطف می‌شوند.
 - برداشتهای نادرست و عدم آگاهی‌ها اصلاح می‌شوند.
- در بلندمدت:
 - $P = P_E$
 - منحنی AS عمودی است.

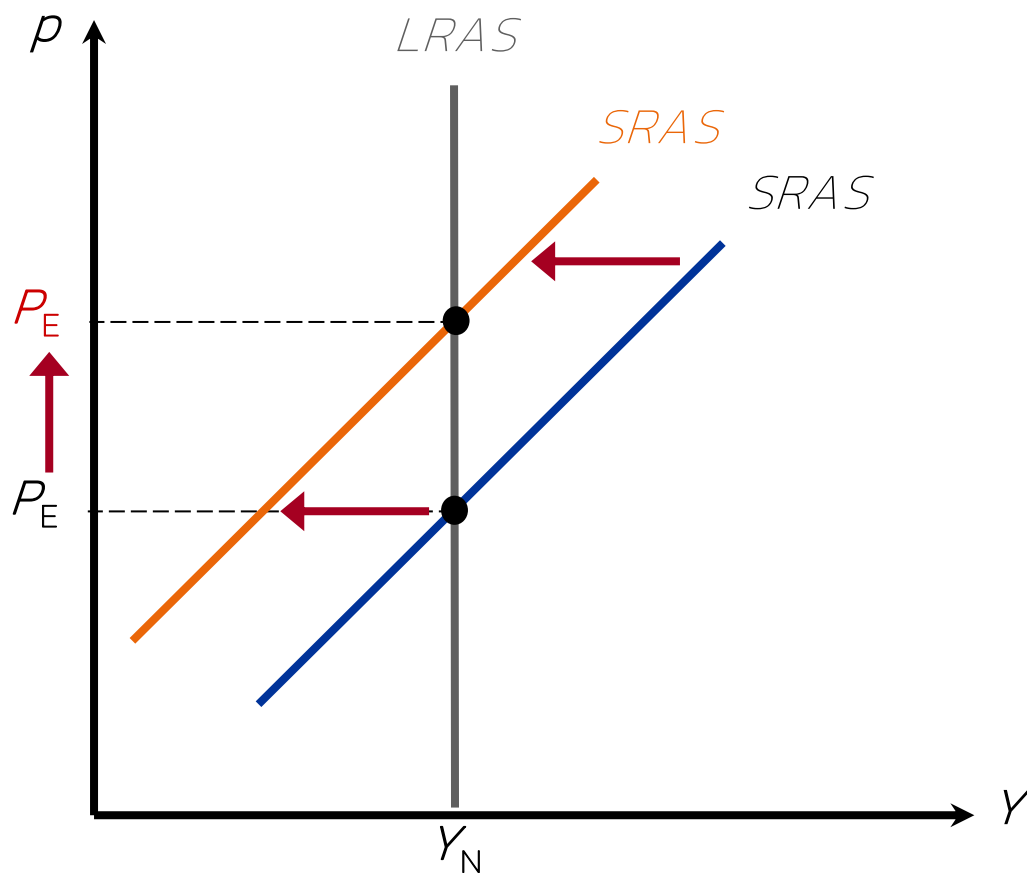

• در بلندمدت:

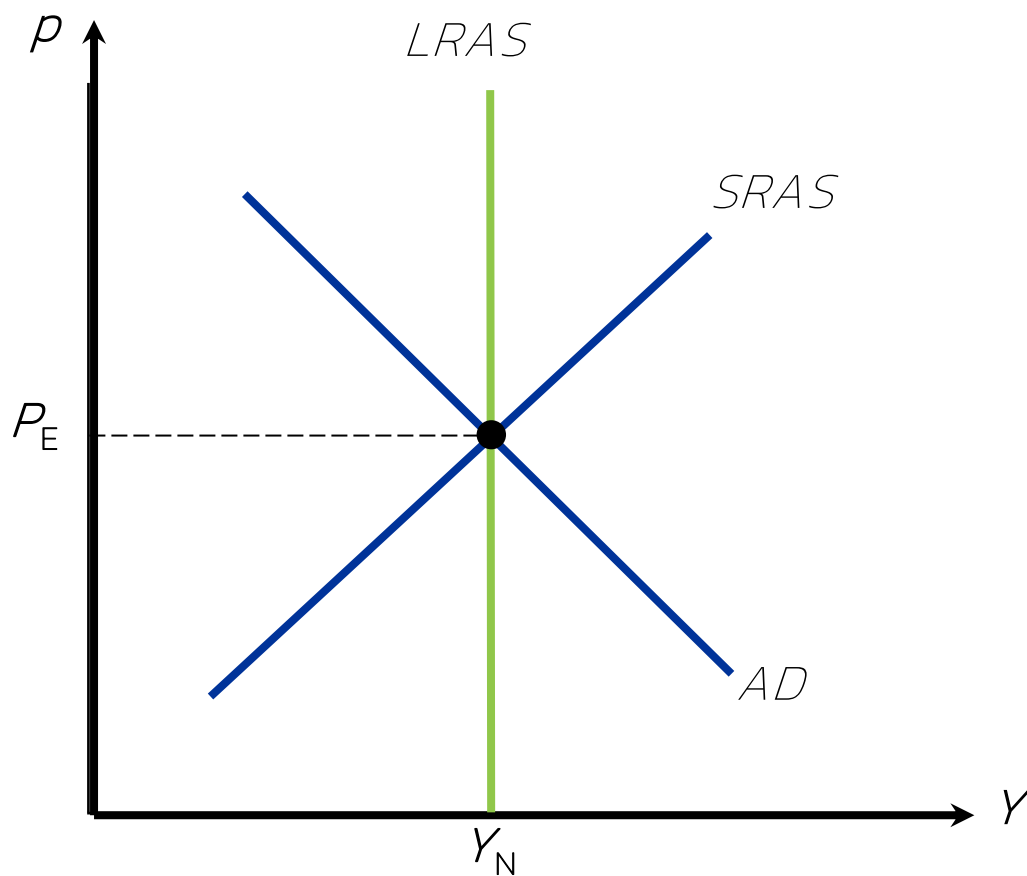
$$P = P_E \quad \blacksquare$$

$$Y = Y_N \quad \blacksquare$$

$$Y = Y_N + a(P - P_E)$$

- هر چیزی که LRAS را جابه‌جا می‌کند، SRAS را نیز منتقل می‌کند.
- همچنین P_E ، SRAS را منتقل می‌کند:
- اگر P_E افزایش یابد:
 - کارگران و بنگاه‌ها دستمزدهای بالاتری درخواست می‌کنند.
 - در هر سطح قیمت، تولید سود کمتری دارد، تولید کاهش می‌یابد، SRAS به سمت چپ منتقل می‌شود.

• در تعادل بلندمدت:

$$P = P_E \quad \blacksquare$$

$$Y = Y_N \quad \blacksquare$$

• بیکاری در نرخ طبیعی خود است.

- چهار مرحله برای تجزیه و تحلیل نوسانات اقتصادی:

۱. تعیین آنکه آیا واقعه به انتقال AD و AS منجر می‌شود یا خیر.

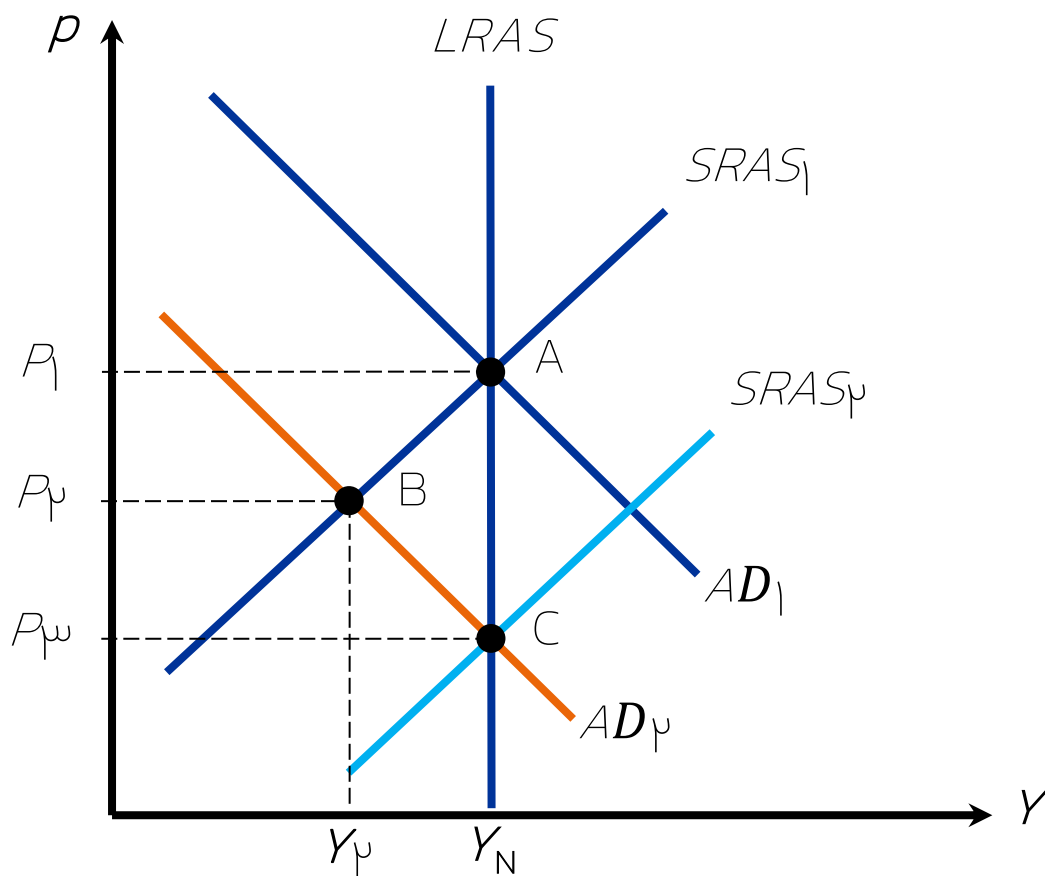
۲. تعیین جهت انتقال منحنی (به چپ یا راست).

۳. استفاده از نمودار AD-AS برای مشاهده‌ی تأثیر واقعه بر سطح قیمت‌ها و تولید.

۴. استفاده از نمودار AD-AS برای مشاهده‌ی چگونگی حرکت اقتصاد از تعادل جدید

کوتاه‌مدت به تعادل جدید بلندمدت

سقوط بازار سهام

۱. بر میزان مصرف (C) اثر می‌گذارد.

۲. کاهش C ، بنابراین AD به چپ منتقل می‌شود.

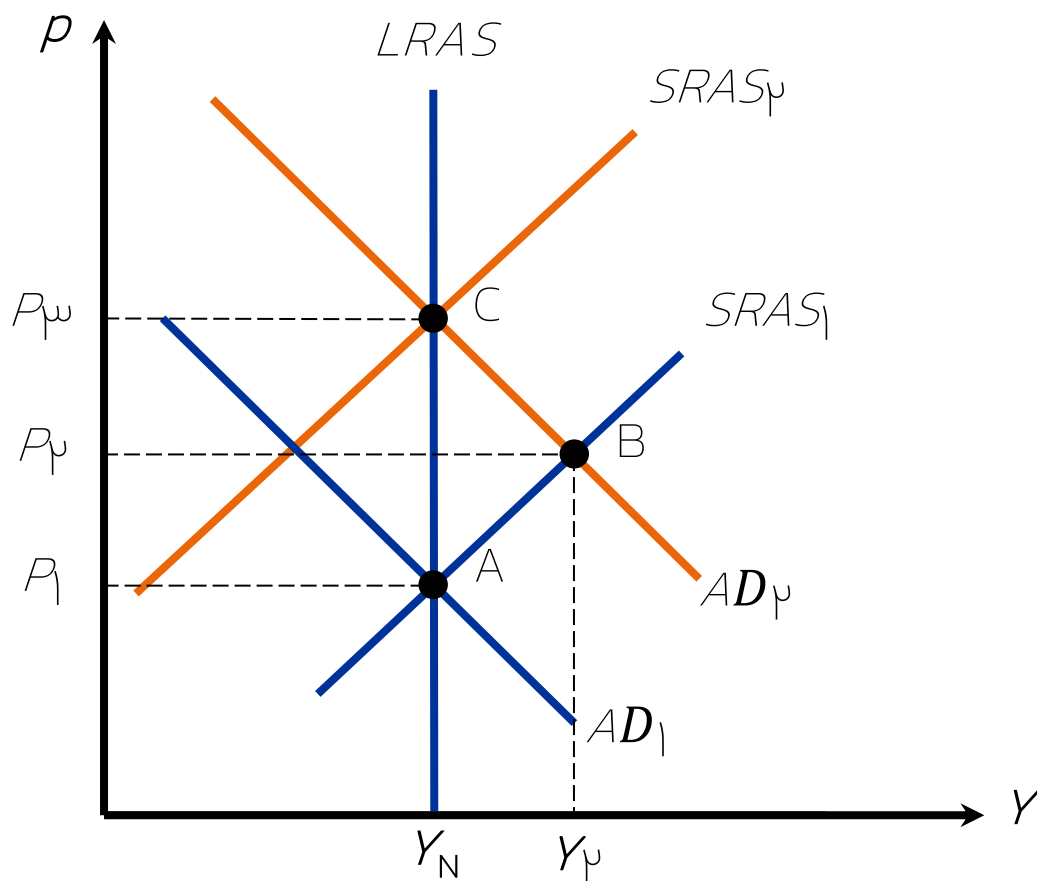
۳. تعادل کوتاه‌مدت در B .

- قیمت و تولید پایین‌تر، بیکاری بالاتر

۴. با گذشت زمان، P_E کاهش می‌یابد، $SRAS$ به سمت راست منتقل می‌شود، تا زمانی که مقادیر به تعادل بلندمدت بازگردند.

- نمودار AD-SRAS-LRAS را برای اقتصاد ایران که از یک تعادل بلندمدت آغاز می‌شود رسم کنید.
- رونقی در عراق (شریک تجاری ایران) رخ می‌دهد. از نمودار خود برای تعیین اثرات کوتاه‌مدت و بلندمدت این رونق بر تولید ناخالص داخلی ایران، سطح قیمت‌ها و بیکاری استفاده کنید.

واقعه: رونق در عراق

۱. بر NX تأثیر می‌گذارد.

۲. AD را به سمت راست منتقل می‌کند.

۳. تعادل کوتاه‌مدت در نقطه‌ی B .

• قیمت و تولید بالاتر، بیکاری پایین‌تر.

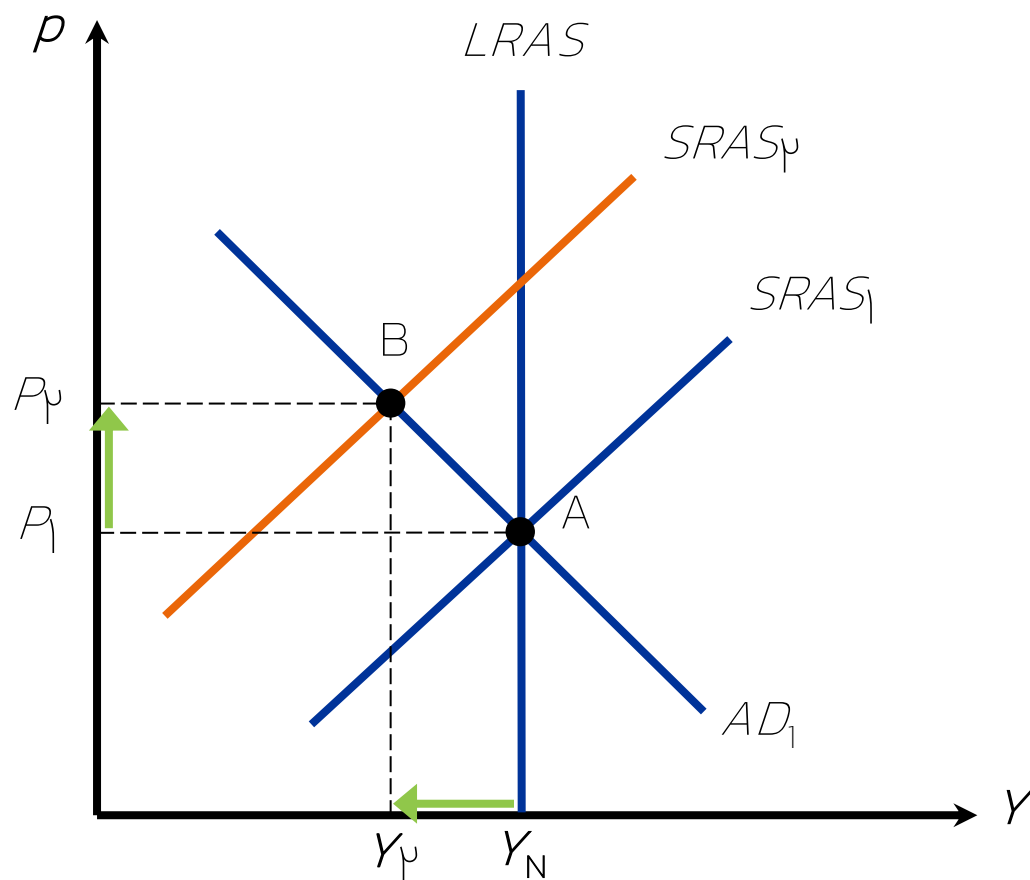
۴. با گذشت زمان، P_E افزایش می‌یابد،

$SRAS$ به سمت چپ منتقل می‌شود، تا

زمانی که مقادیر به تعادل بلندمدت

بازگردند.

واقعه: افزایش قیمت نفت

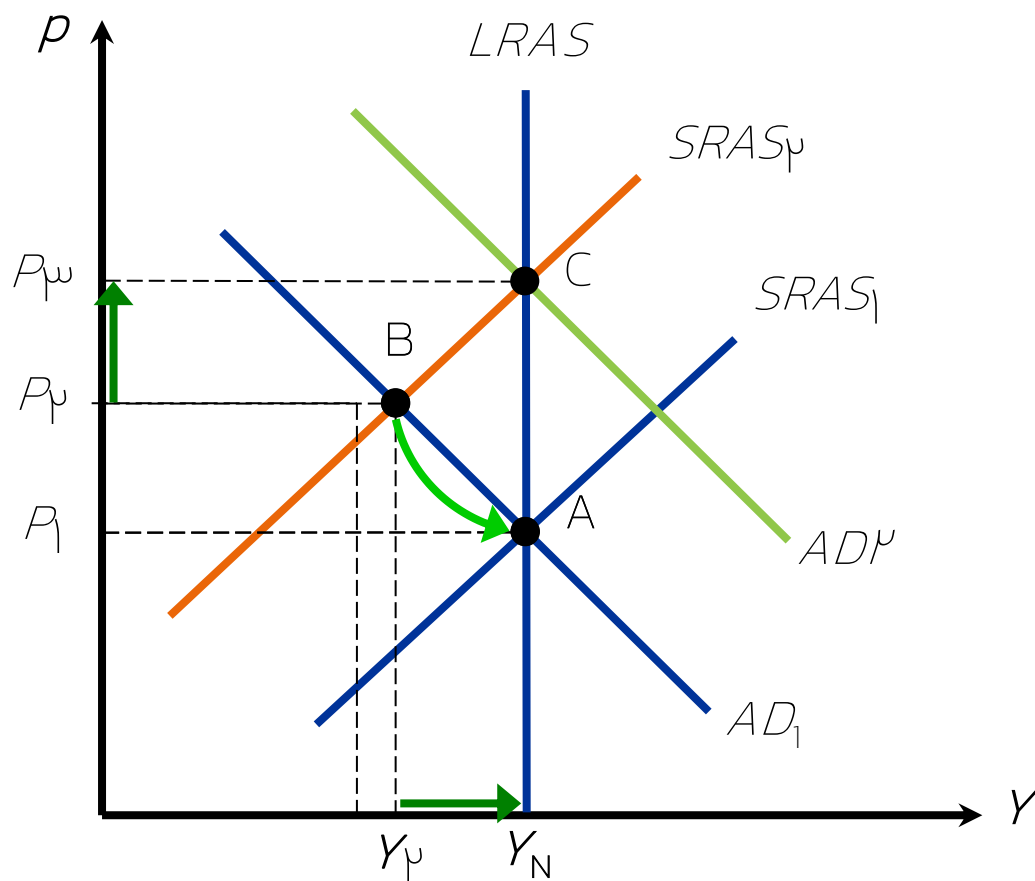
۱. هزینه‌ها را افزایش می‌دهد، SRAS را منتقل می‌کند (با فرض ثابت بودن LRAS).

۲. SRAS به چپ منتقل می‌شود.

۳. تعادل کوتاه‌مدت در نقطه‌ی B.

- سطح قیمت بالاتر، تولید پایین‌تر و بیکاری بالاتر

- از A تا B، رکود تورمی داریم؛ دوره‌ی کاهش تولید و افزایش قیمت‌ها.

• اگر سیاست‌گذاران کاری انجام ندهند،
۴. اشتغال کم باعث کاهش دستمزدها می‌شود، SRAS به سمت راست منتقل می‌شود تا زمانی که تعادل بلندمدت در نقطه‌ی A ایجاد شود.

• اما سیاست‌گذاران می‌توانند از سیاست‌های مالی یا پولی برای انتقال AD و سازگاری با تغییر AS استفاده کنند. در این حالت، تولید به Y_N برمی‌گردد اما قیمت به طور دائم بالاتر است.

نتیجه گیری و خلاصه

CG

- در این فصل مدل تقاضای کل و عرضه‌ی کل معرفی شده است.
 - به توضیح نوسانات اقتصادی کمک می‌کند.
- به خاطر بسپارید که:
 - این نوسانات انحرافات از روندهای بلندمدت هستند که توسط مدل‌هایی که در فصل‌های قبلی آموختیم توضیح داده شده‌اند.
- آنچه در فصل بعد می‌بینیم:
 - چگونه سیاست‌گذاران می‌توانند با سیاست‌های مالی و پولی بر تقاضای کل تأثیر بگذارند.

- نوسانات اقتصادی کوتاه مدت حول روندهای بلندمدت:
 - نامنظم و تا حد زیادی پیش بینی ناپذیرند.
 - هنگامی که رکود رخ می دهد، تولید ناخالص داخلی حقیقی و سایر معیارهای درآمد، مخارج و تولید کاهش می یابد، در حالی که بیکاری زیاد می شود.
- **نظریه ی اقتصادی کلاسیک:** متغیرهای اسمی مانند عرضه ی پول و سطح قیمت بر متغیرهای حقیقی مانند تولید و اشتغال تأثیری ندارند.
 - در بلندمدت صادق است اما در کوتاه مدت صادق نیست.

- مدل عرضه و تقاضای کل:

- تولید کالاها و خدمات و سطح کلی قیمت‌ها در جهت به تعادل رساندن تقاضا و عرضه‌ی کل تنظیم می‌شوند.

- منحنی تقاضای کل شیب نزولی دارد:

- اثر ثروتی

- اثر نرخ بهره

- اثر نرخ برابری ارز

- هر واقعه یا سیاستی که مصرف، سرمایه‌گذاری، مخارج دولتی یا خالص صادرات را در سطح معینی از قیمت افزایش دهد، تقاضای کل را افزایش می‌دهد.

- هر واقعه یا سیاستی که مصرف، سرمایه‌گذاری، مخارج دولتی یا خالص صادرات را در سطح معینی از قیمت کاهش دهد، تقاضای کل را کاهش می‌دهد.
- منحنی عرضه‌ی کل بلندمدت عمودی است.
- مقدار کالاها و خدمات عرضه‌شده به نیروی کار، سرمایه، منابع طبیعی و فناوری بستگی دارد، اما به سطح کلی قیمت‌ها وابسته نیست.

- سه نظریه برای توضیح شیب منحنی عرضه‌ی کل ارائه شده است:
 - نظریه‌ی چسبندگی دستمزدها
 - نظریه‌ی چسبندگی قیمت‌ها
 - نظریه‌ی عدم آگاهی
- هر سه نظریه دلالت بر این دارند که زمانی که سطح قیمت حقیقی از سطح قیمت انتظاری مردم انحراف داشته باشد، تولید از سطح طبیعی خود منحرف می‌شود.
- علل نوسانات اقتصادی: تغییر در عرضه و تقاضای کل

ممنون از
توجه شما

مدرسه عیار
AyarSchool